

CULTUURHISTORIE & (BOS)ONTWERP

21 november 2007

72401-2

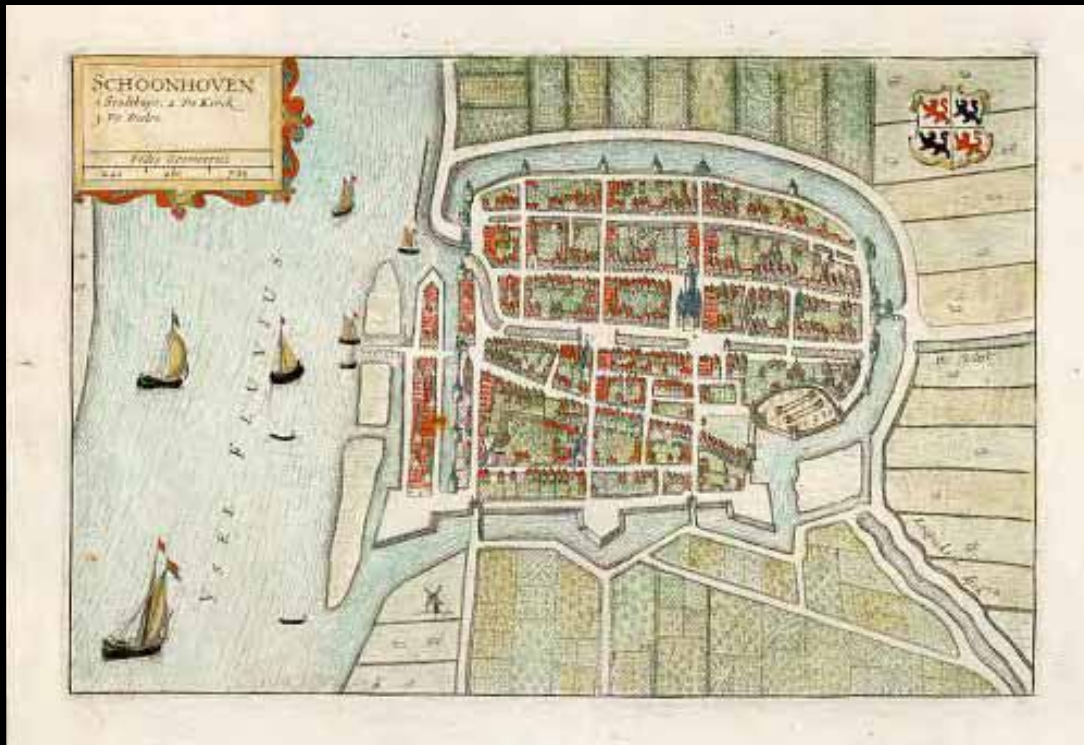

cultuurhistorie

:

ontwerp

relatie “cultuurhistorie” - “ontwerp”
ooit vanzelfsprekend: gegeven

Amsterdam-Oost:
sloten bepalen de stadsvorm

tuindorpen begin 20e eeuw:
ontwerp met historische, dorpse vormen
zonder gebruik van het bestaande
landschap

Kaart van de Dienst Publieke Werken Gemeente Amsterdam, uitgave 1943. Met dank aan Kees Huyser

stedelijke interpretatie van dorps
element, de Brink

Van Eesteren, na 1935:
ontwerp met landschap als abstractie
ontwerp **zonder** bestaand landschap

Bijlmer, stad zonder polder;
de landschapsbiografie begint opnieuw

landschap zonder geheugen:

- verlies aan identiteit
- verlies aan logica

‘tegenbeweging’

momenten:

- uitvinding planologische monumentenzorg, RDMZ begin jaren ‘90
- cultuurhistorische effectrapportage Leidsche Rijn, 1995
- Nota Belvedere, 1999

Belvedere-principe:
van behoud door **bescherming**
naar behoud door **ontwikkeling**

'holy ground'

fysiek gericht

objectgericht

conservering

sectoraal

monumentenwet

economisch isolerend

conflicterende belangen

'common ground'

geestelijk/symbolisch gericht

gebiedsgericht

inspiratie

integraal

ruimtelijk instrumentarium

functioneel herpositionerend

integratie belangen

ontwerpen + cultuurhistorie \neq

bevriezing bestaande beeld

theorie.....

	reconstrueren	transformeren	juxtaponeren	emsceneren	citeren	accentueren
nederzettingen	Archeon, Alphen aan den Rijn	nederzetting-plattegr., >> vormgeving voortuin (project DS.)	nieuwe bebouwing in binnensteden (RAAP Utrecht)		moderne "stadspoorstoep" (kunstproject Groningen)	
bebouwing	Valkhof Nijmegen		nieuwe bebouwing in binnensteden (RAAP Utrecht)		Almere Haven - gedeeltelijk citaat binnenstad Aldam	
infrastructuur	Cracht van Corbulio, Leidschen Dam, Leiden Roomborg				Reconstructie Remijnse weg, Valkenburg	
perceleringen		VINEX locatie Arnhem (bureau Kees Adriaanse)				
begraafplaatsen	restauratie grafheuvels (Kempen, Volume, Drenthe)					
versterkingen	kasteel Kenenburg (RAAP)					

praktijk...
primair gebruiken wat je hebt

*praktijk...
letterlijk visualiseren*

visualiseren door verbeelding

(her)interpretatie kwaliteit
≥
reconstrueren, citeren, enz

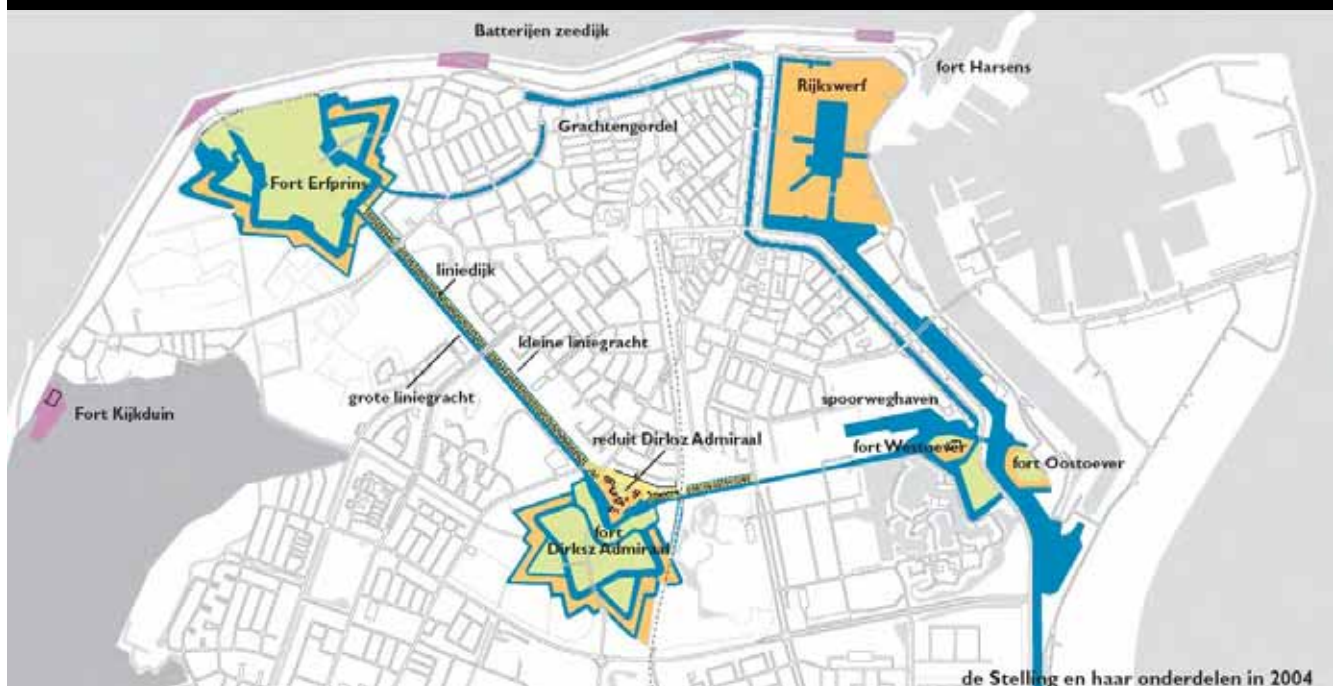
noordrand Assen;
de stad schuift op

plan Assen-Buiten; bos, agrarisch land & natuur als bouwstenen

Stelling van Den Helder: omgangsvormen met het verleden

de Stelling en haar onderdelen in 2004

restaureren:

museaal, militair gebruik
herkenbaar maken

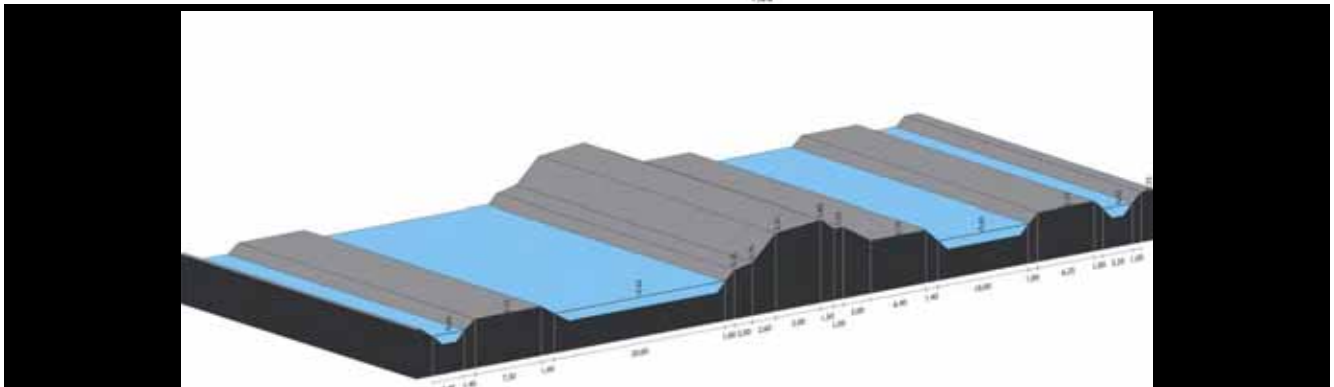
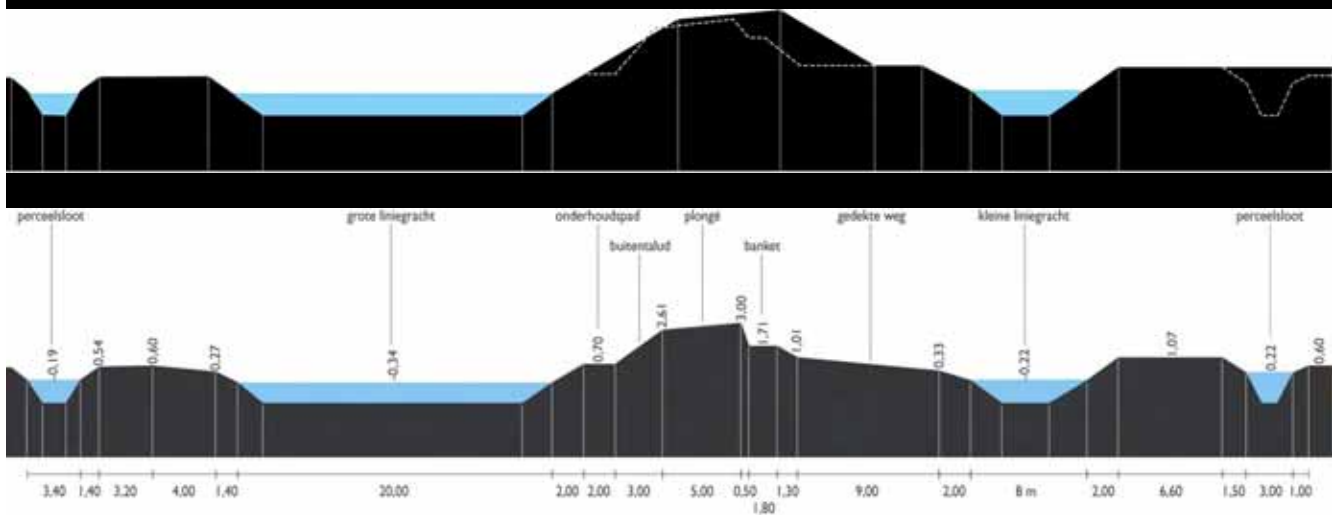
transformeren:

recreatief netwerk versterken

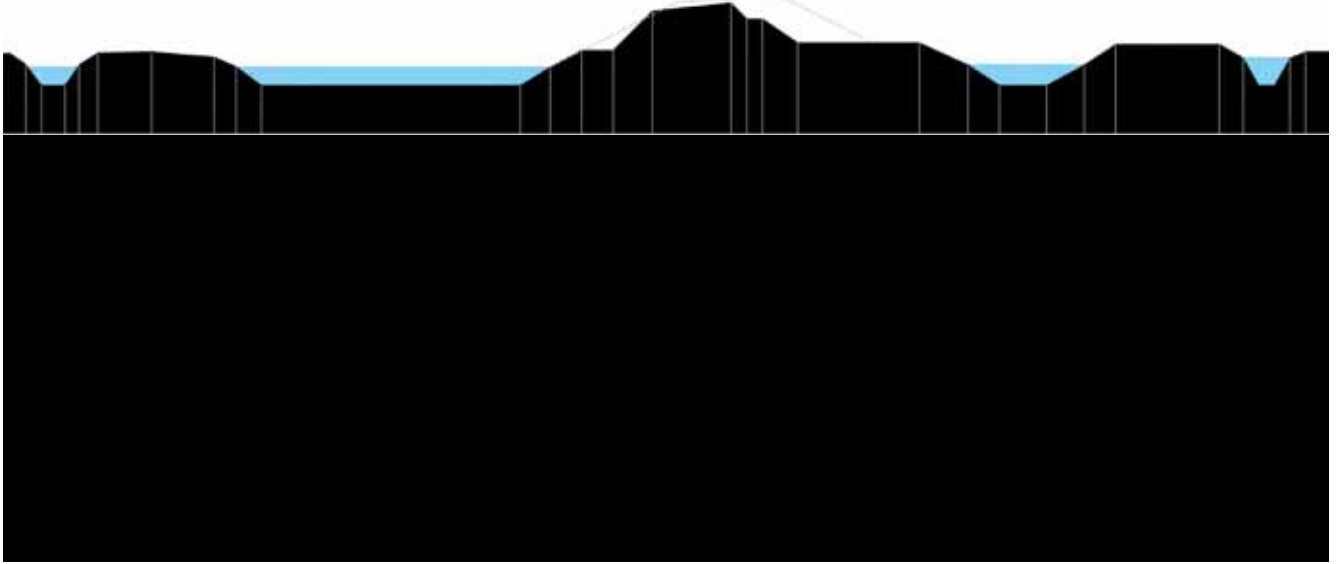
dramatiseren:

beleving, culturele dimensie
(zonder aantasting
monument)

de liniedijk

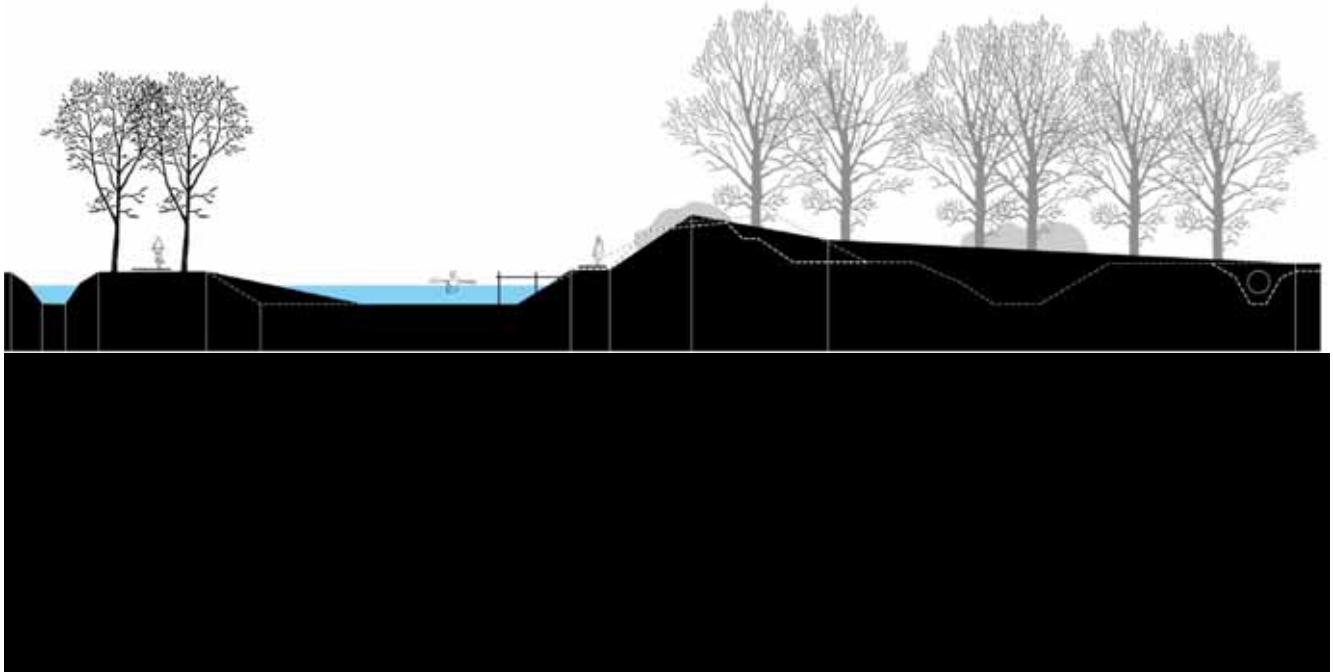
restaureren

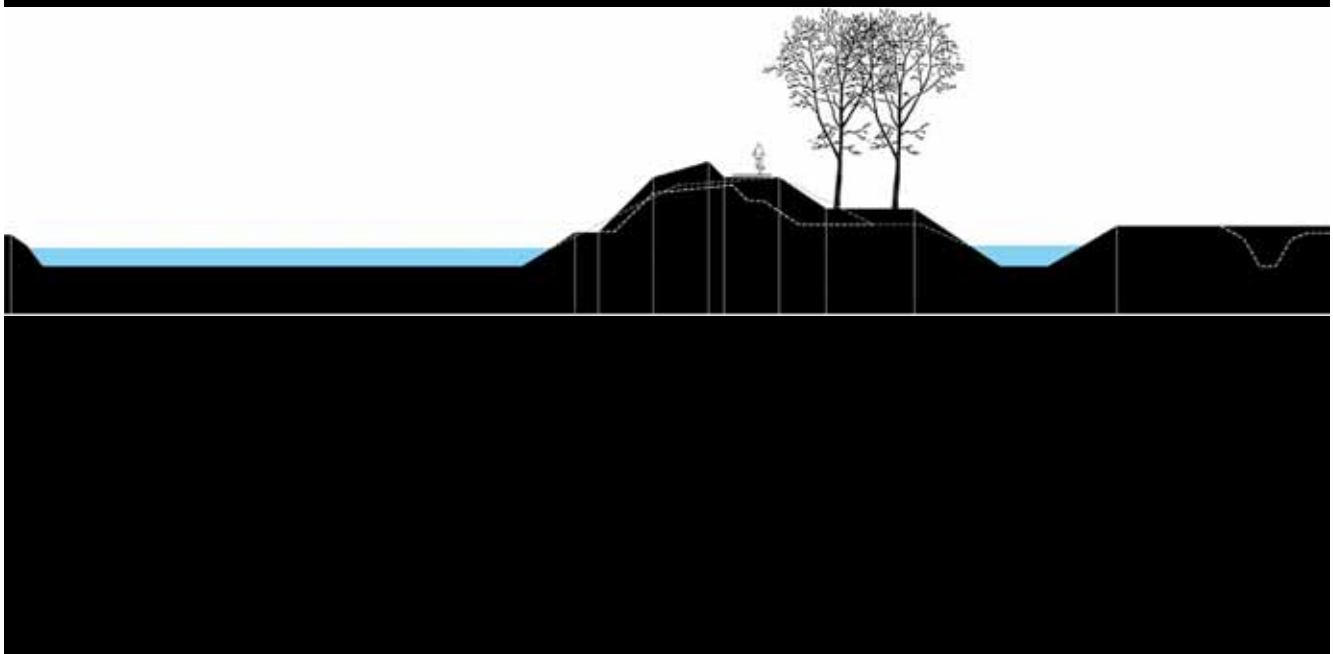
restaureren

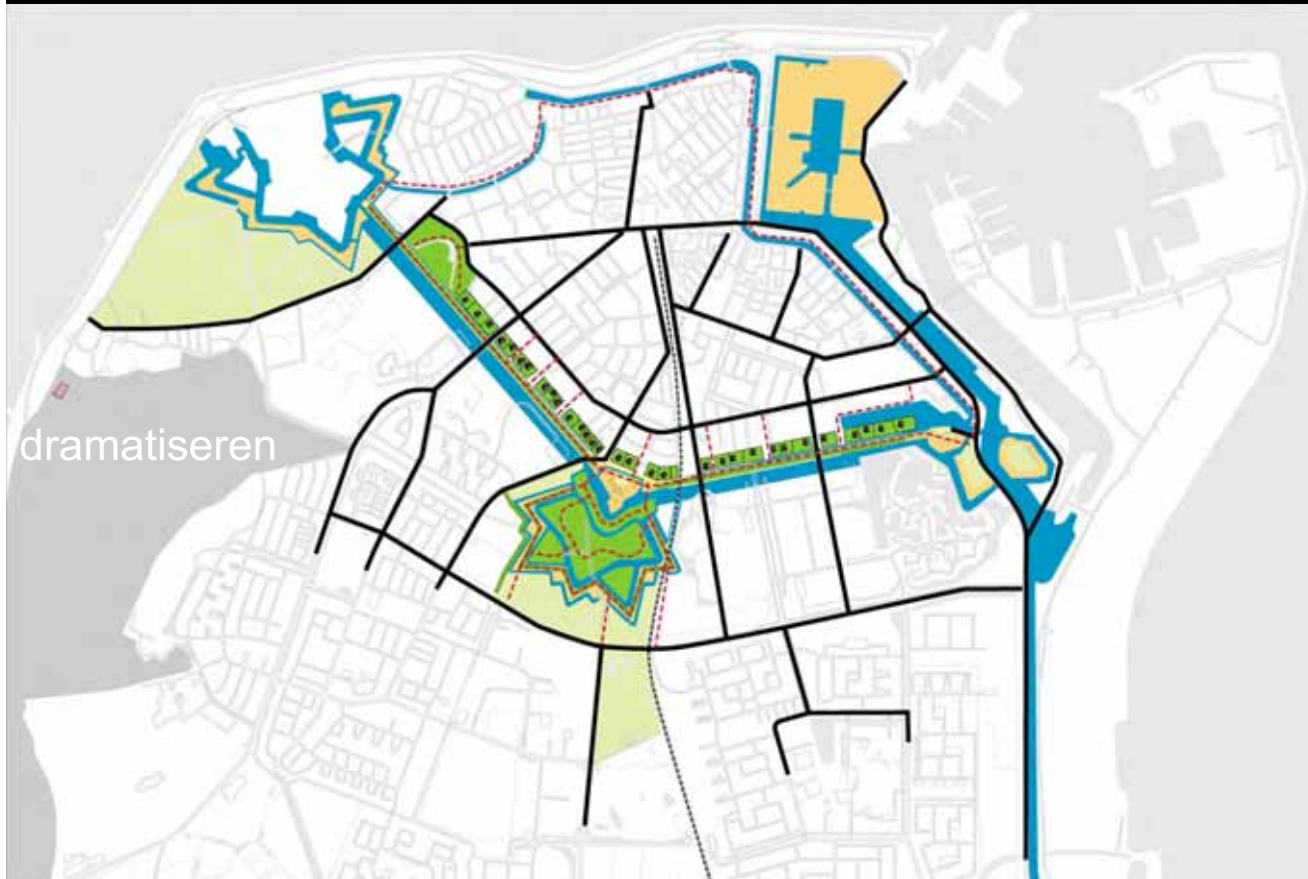
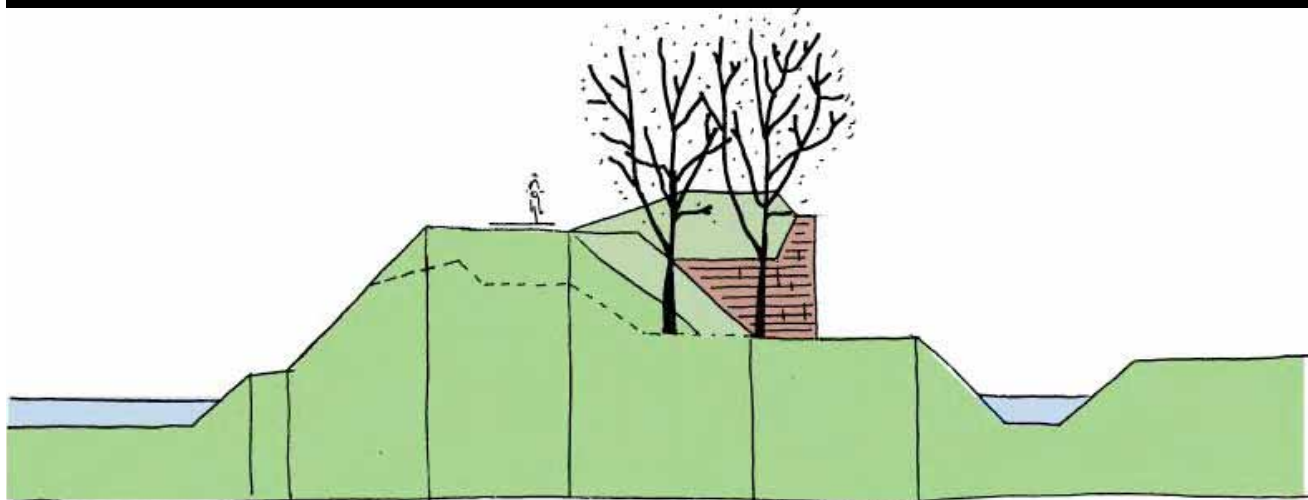
transformeren

dramatiseren

dramatiseren

de Ommekeer:
de *romeinse limes* verbeeld,
rood = groen

Wat gaat er gebeuren?

Op elke vindplaats van Romeins Archeologisch Erfgoed mag onbeperkt worden gebouwd, met inachtneming van de volgende regels:

- *Heersende regelgeving wordt t.p.v. de vindplaats opgeschort.*
- *Het archeologisch erfgoed moet worden beschermd en geconserveerd door het gebouw of bouwwerk.*
- *Het erfgoed moet publiek toegankelijk blijven/worden.*
- *Er mag alleen gefundeerd worden in de nabijheid van een archeologisch relict.*
- *Minimale = maximale funderingsafstand tot het archeologische relict = 3 meter.*
- *Het constructieve bouw materiaal moet inheems hout zijn, gekweekt op maximaal 10 kilometer van de bouwplaats.*

ontwikkeling op lange termijn

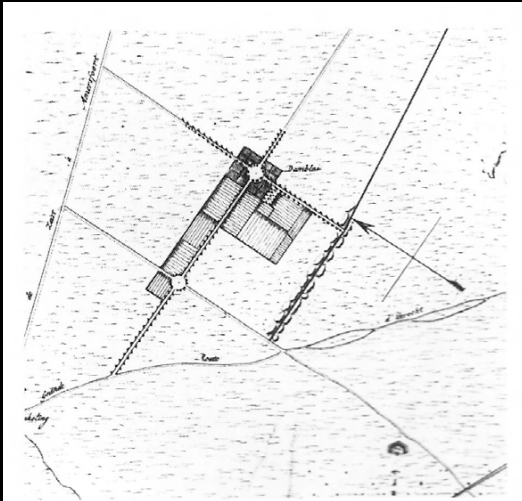

rood = groen

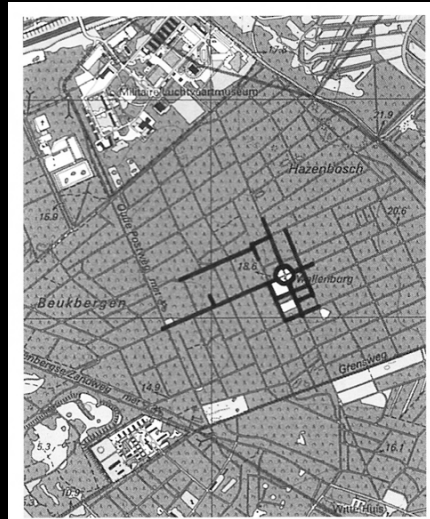

sporen in het bos

1 Wallenburg

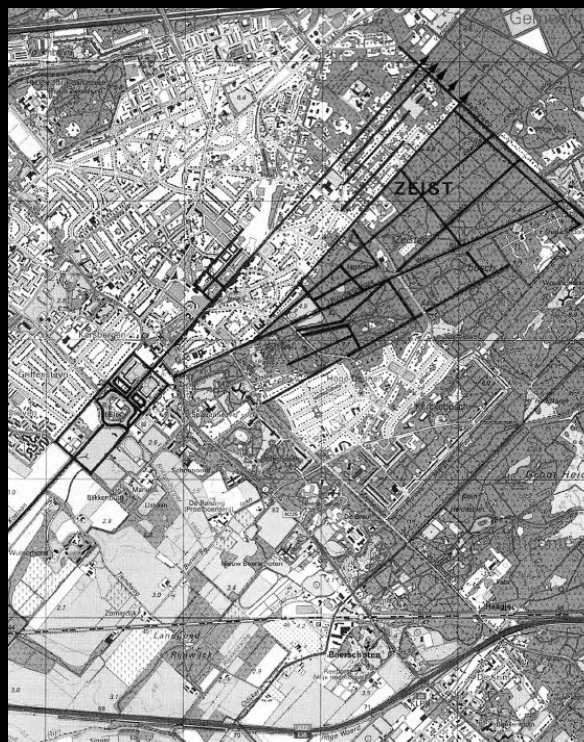

27 De bosontginning Wallenburg op de Carte du Camp d'Utrecht uit 1804.

28 Restanten van Wallenburg in het huidige bos.

2 omgeving Slot Zeist

*3 Koningskanaal,
Castricum*

**“Nieuwe Landgoederen”:
bos & natuur**

...gebruik wat er is....

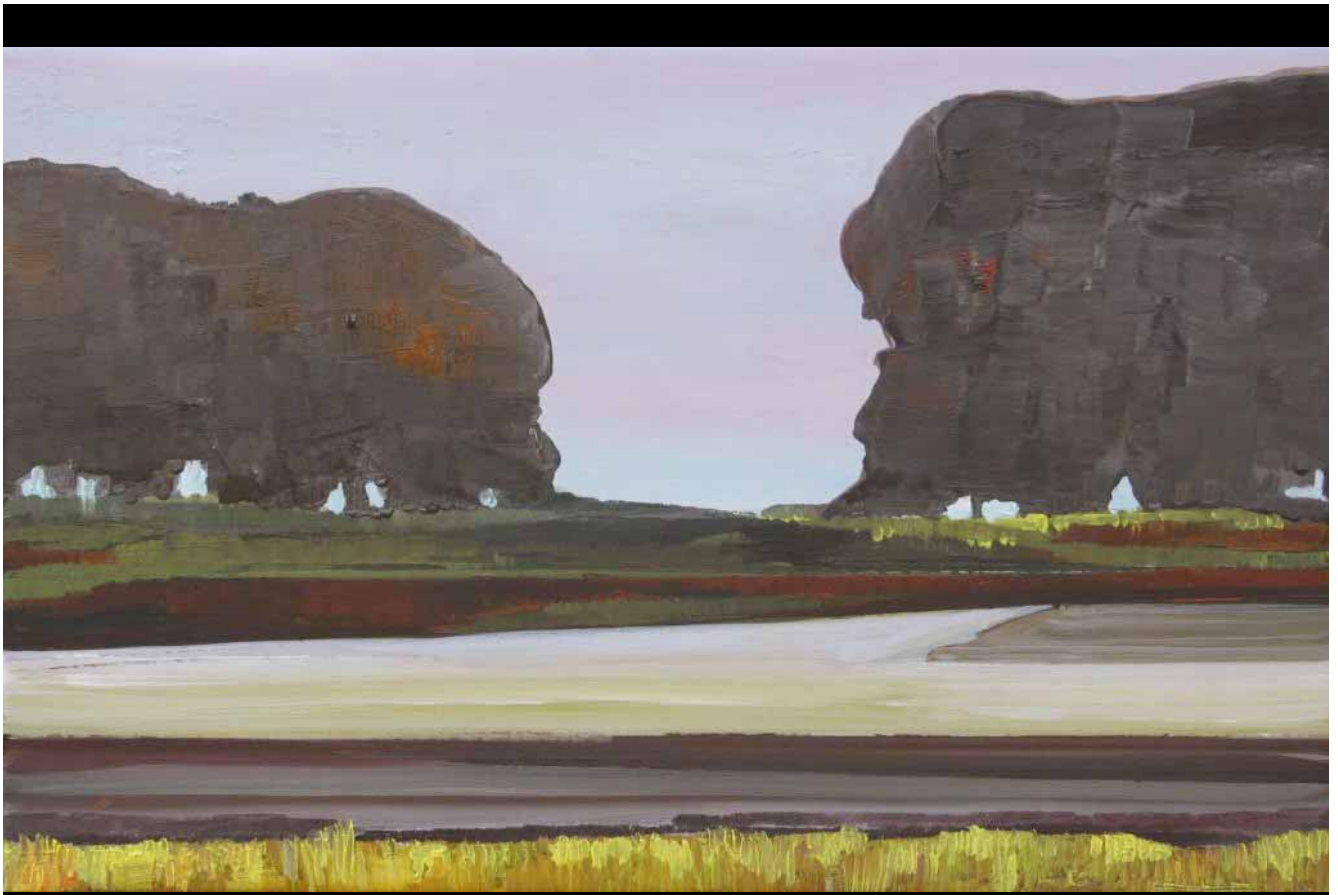
bosontwerp

kijken wat er is....

- fysieke cultuurhistorische objecten
- archeologische gegevens
- terreineigenschappen: reliëf, zichtrelaties etc.

bepaling strategie/omgangsvorm

ontwerp

Margot de Jager Landschap (olieverf op doek, 2005)